

Mae'r Daflen Ffeithiau hon yn sôn am gwynion ynghylch Trwsio Tai. Dylid ei darllen gyda'r daflen sy'n rhoi gwybodaeth gyffredinol am ein gwasanaeth.

Gall yr Ombwdsmon ond ystyried cwynion am gynghorau a chymdeithasau tai; ni all ddelio â chwynion ynghylch landlordiaid preifat.

Fel landlord, mae gan y cyngor neu'r gymdeithas dai gyfrifoldeb cyfreithiol dros wneud gwaith trwsio arbennig. Yn ôl y gyfraith, rhaid yn gyntaf dod â'r broblem at sylw'r landlord a rhaid i'r landlord hefyd fod wedi cael cyfle rhesymol i wneud y gwaith trwsio cyn ichi gwyno i'r Ombwdsmon.

Mae gan denant rai cyfrifoldebau i gynnal a chadw'r eiddo, a bydd manylion y rhain yn eich cytundeb tenantiaeth.

Mae'r gwaith trwsio y mae'r landlord yn gyfrifol amdano yn cynnwys y canlynol:

- strwythur a thu allan eich cartref (gan gynnwys y to a'r peipiau);
- y system wresogi (gan gynnwys y bwylwr a'r cyflenwad dŵr poeth);
- y bath, y gawod, sinc a'r toiled (gan gynnwys unrhyw waith peipiau cysylltiedig);
- grisiau neu lifft yr ydych efallai yn eu rhannu â phobl eraill (e.e. mewn bloc o fflatiau)

Rhaid i'r landlord hefyd archwilio unrhyw fwylwr neu gyfarpar nwy sydd wedi'i ddarparu ganddo, bob blwyddyn, a rhoi tystysgrif diogelwch ichi i ddangos bod hyn wedi'i wneud.

Yr hyn gall yr Ombwdsmon ei wneud

Bydd yn gallu edrych ar gwynion bod y landlord wedi:

- methu cyflawni gwaith trwsio i'r cartref yr ydych yn ei rentu ganddo
- oedi yn delio gyda'ch cais i wneud gwaith trwsio
- colli apwyntiadau
- methu datrys problem drwsio y gwnaethoch roi gwybod amdani, mewn amser rhesymol.

Yr hyn nad yw'r Ombwdsmon yn gallu ei wneud

Ni fydd yn gallu:

- delio â chwynion am landlordiaid preifat.
- gorfodi eich landlord i wneud unrhyw welliannau (e.e. gosodion ystafell ymolchi newydd).
- gorfodi eich landlord i wneud gwaith trwsio mwy sylweddol na'r hyn sydd ei angen i ddelio â'r broblem.

Materion i gadw mewn cof

Bydd eich cytundeb tenantiaeth efallai'n nodi pethau penodol eraill y mae eich landlord wedi cytuno i fod yn gyfrifol amdanynt.

Bydd llawer o landlordiaid yn rhoi 'Llawlyfr Tenant' ichi, sy'n cynnwys gwybodaeth fel yr amserlen ar gyfer gwneud gwaith trwsio.

Gwybodaeth bellach

Efallai y byddwch am ystyried cysylltu â'r mudiadau canlynol am gyngor:

Shelter Cymru sy'n rhoi cyngor a chymorth annibynnol a di-dâl ar dai. Gallwch eu ffonio ar **0845 075 5005** neu fynd i'w gwefan yn www.sheltercymru.org.uk.

Cyngor ar Bopeth Cymru sy'n rhoi cyngor a chymorth annibynnol a di-dâl ar ystod o broblemau (gan gynnwys tai). Gallwch gysylltu â nhw drwy fynd ar y we yn www.citizensadvice.org.uk (a dewis opsiwn tudalen 'Cymru') a chofnodi eich cod post i gael manylion ar sut i gysylltu â'ch canolfan Cyngor ar Bopeth leol agosaf.

Mae **Canolfan Gyfreithiol Caerdydd** yn rhoi cyngor a chymorth annibynnol a di-dâl ar ystod o broblemau (gan gynnwys tai) i bobl sy'n byw a gweithio yn Ninas a Sir Caerdydd yn unig. Gallwch eu ffonio ar **029 20498117** neu fynd i'w gwefan yn www.lawcentres.org.uk. Practisau cyfreithiol di-wneud-elw yw Canolfannau Cyfreithiol, sy'n cynnig cyngor a chynrychiolaeth gyfreithiol yn ddi-dâl i bobl ddifreintiedig. Mae Ffederasiwn y Canolfannau Cyfreithiol hefyd yn rhedeg llinell gymorth gyfreithiol gymunedol (ar gyfer Cymru a Lloegr) ar **0845 345 4345** neu drwy fynd i'r we yn www.communitylegaladvice.org.uk.

Mae'r Ombwdsmon yn annibynnol a di-duedd; ni all orchymyn cyrff cyhoeddus i wneud yr hyn y mae'n ei argymhell – ond mewn gwirionedd maent yn gwneud hynny bron bob tro.

Mae enghreifftiau o achosion yr edrychodd yr Ombwdsmon arnynt ar ein gwefan. Ewch i www.ombudsman-wales.org.uk

Os ydych yn ansicr a fyddai'r Ombwdsmon yn gallu edrych i mewn i'ch cwyn, cysylltwch â ni:

- **ffoniwch** 0845 601 0987;
- **e-bostiwch** holwch@ombwdsmon-cymru.org.uk;
- **ewch i'r wefan** www.ombwdsmon-cymru.org.uk;
- **ysgrifennwch at:** Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed CF35 5LJ